

Handläggare
Carin Nyh Nair
Telefon: 08-50824018

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-08-28

Halvårsrapport: sammanställning av inkomma lex Sarah-rapporter och anmälningar enligt lex Maria under 1/1-30/6 2025.

Anmälningsärende

Sammanfattning

Förvaltningen har sammanställt de lex Sarah-rapporter samt anmälningar enligt lex Maria som har inkommit under det första halvåret av 2025. Under det första halvåret 2025 har det inkommit 20 rapporter enligt lex Sarah från nämndens egna verksamheter och två informationer om lex Sarah-rapporter till beställande nämnd. Det har under perioden inte gjorts någon anmälan enligt lex Maria. Av de inkomna rapporterna från nämndens egna verksamheter rör fyra stycken äldreomsorg, nio rapporter rör området funktionsnedsättning, sex rapporter rör barn och unga samt en rapport har upprättats på medborgarkontoret och rör arbetsuppgifter kopplade till Familjerätten.

Efter utredning görs ett ställningstagande i enlighet med bestämmelserna enligt lex Sarah. Av de 20 inkomna lex Sarah-rapporterna har sju avslutats med ställningstagandet att det inträffade var ett missförhållande, två rörde ett allvarligt missförhållande och anmäldes till Inspektionen för vård- och omsorg. En rapport avslutades med ställningstagande att det inträffade rörde en påtaglig risk för ett missförhållande och fem rapporter bedömdes inte vara ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande. Fem rapporter är fortfarande under utredning.

Bakgrund

Skärholmens stadsdelsnämnds nya delegationsordning innebär en förändring i hanteringen av lex Sarah-ärenden då nämnden delegerade beslut om ställningstagande till lex Sarah-ansvarig avdelningschef. Förvaltningen har sammanställt de lex Sarah-rapporter samt anmälan enligt lex Maria som har inkommit under det första halvåret av 2025. Detta redovisas i det här ärendet som anmäls till nämnden.

Ärendet

Under det första halvåret 2025 har det inkommit 20 rapporter enligt lex Sarah från nämndens egna verksamheter och två informationer om lex Sarah-rapporter till beställande nämnd. Det har under perioden inte gjorts någon anmälan enligt lex Maria.

De 20 rapporterna från nämndens egna verksamheter fördelar sig på följande områden enligt nedan:

Område	Antal rapporter
Äldreomsorg	4
Funktionsnedsättning	9
Barn och Unga	6
Medborgarkontor/Familjerätten	1
TOTALT	20

Det är inte möjligt att jämföra halvår mot halvår då förvaltningen endast har gjort helårssammanställningar och analys tidigare. De inkomna rapporterna under hela 2024 vilket uppgick till 36 st. Dock kan förvaltningen konstatera att antalet inkomna rapporter under de första halvåret 2025 redan uppgår till 20 stycken delvis som ett resultat av att flera verksamheter har haft extra fokus på rapporteringsskyldigheten under våren.

När en rapport enligt lex Sarah inkommer görs först en bedömning om det rör sig om en händelse som ska utredas enligt lex Sarah. Är det uppenbart att händelsen faller utanför ramarna för lex Sarah fattas beslut om att inte inleda en utredning. I annat fall påbörjas utredningen. Det finns inga givna tidsramar på hur skyndsamt utredning ska påbörjas eller hur lång tid en utredning enligt lex Sarah ska tas. Utredare bedömer vilka utredningsåtgärder som är relevanta men en lex Sarah-utredning ska som minst innehålla en tydlig beskrivning av händelsen och de konsekvenser som den hade eller hade kunnat ha för den enskilde, samt en utredning av bakomliggande orsaker. En utredning ska också innehålla ett antal åtgärder som ska genomföras för att undvika att liknande händelser ska inträffa igen, åtgärderna ska genomföras av ansvarig chef och sedan följas upp. Slutligen görs ett ställningstagande om händelsen är ett missförhållande, ett allvarligt missförhållande, en påtaglig risk för ett missförhållande, en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande eller om händelsen inte var ett missförhållande eller

en påtaglig risk för ett missförhållande. Av de inkomna 20 rapporterna är fem fortfarande under utredning. I de övriga 15 har det fattats beslut om ställningstagande så som visas nedan:

Ställningstagande	Antal
Missförhållande	7
Allvarligt missförhållande	2
Påtaglig risk för missförhållande	1
Påtaglig risk för allvarligt missförhållande	0
Inget missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande	5

Lagstiftningen enligt lex Sarah framhåller vikten av att utreda händelser enligt lex Sarah och ta fram åtgärder på systemnivå i en verksamhet för att undvika att liknande händelser uppkommer igen. Lex Sarah är därmed en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet. Även de utredningar som kommer fram till att den inträffade händelsen inte var ett missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande ger ofta åtgärder för att utveckla och förbättra verksamhetens kvalitet.

Om utredningen finner att händelsen är ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande ska det anmälas till Inspektionen för vård och omsorg. Skillnaden mellan allvarligt missförhållande och missförhållande ligger i konsekvensbedömningen. Bedöms det inträffade ha medfört allvarliga konsekvenser för den enskildas liv, säkerhet och fysiska och psykiska hälsa är det ett allvarligt missförhållande. Socialstyrelsens handbok ger ett par exempel på faktorer som kan ha betydelse vid bedömningen av konsekvenserna. Det är bland annat dödsfall som inte beror på en naturlig död, inlåsning eller tvångsåtgärder som sker utan lagstöd eller förlust av betydande rättigheter som den enskilde ska vara tillförsäkrad enligt lag, förordning eller föreskrifter. En konsekvens som i sig inte skulle bedömas som allvarlig kan, om den upprepas, vara en allvarlig konsekvens för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. En sådan upprepning kan sannolikt bero på att

verksamheten inte har åtgärdat de bakomliggande orsakerna vid tidigare tillfällen. Under det första halvåret har två lex Sarah-rapporter anmälts till IVO som allvarliga missförhållanden. Båda anmälningarna gjordes i juni månad och förvaltningen inväntar IVO:s återkoppling om dem.

Enligt stadens riktlinjer för lex Sarah ska beställande nämnd alltid informeras om inkomna lex Sarah-rapporter. Med beställande nämnd avses den nämnd som har fattat beslut om insatsen för den enskilde. Skyldigheten att informera beställande nämnd innefattar dock enbart att informera att en rapport har gjorts. Vid rapport om missförhållanden som anmäls till IVO ska en kopia på anmälan och utredningen alltid lämnas till beställande nämnd. Under det första halvåret har två information om lex Sarah-rapport inkommit till Skärholmens stadsdelsnämnd i egenskap av beställande nämnd. En anmäldes till nämndsammanträdet i februari och den andra anmäls till nämndsammanträdet i augusti.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av lex Sarah-utredare.

Andreas Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2025-08-14
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2025-08-14